

SMRTNÁ NEDEĽA

(Predpašiová nedeľa)

Úvodná hudba

Oslovenie (apoštolský pozdrav, privítanie, oznam o pašiach)

Liturg:

1. Otče nebeský, Stvoriteľu sveta, Bože,
 2. Synu, Vykupiteľu sveta, Bože,
 3. Duchu svätý, Posvätiťel' sveta, Bože,
- Kyrie eleison!

Zbor:

1. Bože, zmiluj sa nad nami!
2. Kriste, zmiluj sa nad nami!
3. Bože, zmiluj sa nad nami!

Pieseň: ES 112; 1,7

Smutný čas, pôstny čas, premýšľaj, človeče, zanechaj rozkoše, obráť svoje srdce, myslí na smrť Pána svojho, že On trpel za každého i teba hriešneho.

Preto, ó človeče, / upri zrak na Neho, / na kríži pre teba / umierajúceho, / ľutuj a plač, čiň pokánie, / kým je čas na zmilovanie; / len v Ňom máš spasenie.

Antifóna:

Ó, Hospodine, pamätaj nasvoje zľutovanie.

Odpoveď:

A na svoju milosť, ktorá je odvekov.

Kolekta:

Pane Ježiši Kriste, Spasiteľu náš, ďakujeme Ti srdečne, / že si svoje sväté telo vydal na smrť a svoju drahú krv vylial pre naševykúpenie. Prebud', prosíme, naše srdcia k tomu, / aby sme si Tvoju obeť vážili a nesmierny dar Tvojej milosti a lásky prijali. // Nech nás spomienka na Tvoje nevinné umučenie utvrdí v pevnej viere, / že niet spasenia v nikom inom okrem Teba, jediný náš Vykupiteľ, večne požehnaný.

Apoštolský pozdrav:

Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca a od Pána Ježiša Krista. Amen.

Výzva:

Milí bratia a sestry!

Apoštol Pavel píše: "Odvzdal som vám totiž predovšetkým, čo som aj sám prijal, že Kristus umrel pre naše hriechy podľa Písem a bol pochovaný a v tretí deň bol vzkriesený podľa Písem" (1K 15, 3-4). Pán Ježiš Kristus sám hovorí: "Toto všetko sa stalo, aby sa naplnili prorocké Písma" (Mt 26,56). A po svojom zmŕtvychvstaní, idúc s učeníkmi na ceste do Emaus, "počnúc od Mojžiša a všetkých prorokov, vykladal im v Písmach všetko, čo bolo o Ňom" (L 24,27). Počujme teda aj my svedectvo Písem Starej zmluvy predpovedajúce utrpenie a smrť nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista, aby sme verili, že On je ten zaslúbený Mesiáš, Boží Syn, ktorý mal prísť na svet a - veriac - aby sme mali život v Jeho mene.

Pieseň: ES 117,3

Mel: Baránok, hľa, nesie viny

V tomto tichom pôstnom čase chcem pri Tebe, Kriste, dlieť, pre mňa kráčaš na Golgotu, za hriešneho ideš mrieť; znášaš hanu i urážky, berieš na seba kríž ťažký, platíš za hriech všetkých nás; bičujú Ťa, hrozne trpíš, krvavým sa potom potíš, strýznený si, Pane náš.

Človek hreší od stvorenia ľudstva

Text: 1M 2,7-9,16-17; 3,1-7

Boh stvárnil človeka z prachu zeme a vdýchol mu dych života; človek sa stal živou bytosťou. Vysadil na východe záhradu v Édene a postavil tam človeka. Zo zeme dal vyrásť všelijakým stromom, aj strom života uprostred záhrady, aj strom poznania dobra a zla. Potom rozkázal Hospodin človeku: Zo všetkých stromov záhrady smieš jesť, ale zo stromu poznania nesmieš jesť, lebo v deň, keď budeš z neho jesť, istotne zomrieš.

Had bol ľstivejší ako všetky poľné zvieratá, ktoré Hospodin Boh učinil. Ten povedal žene: či naozaj riekol Boh: Nesmiete jesť zo žiadneho rajského stromu? Žena odpovedala hadovi: Z ovocia rajských stromov smieme jesť, ale o ovocí stromu, ktorý je v strede raja, riekol Boh: Nejedzte z neho, ani sa ho nedotknite, aby ste nezomreli. Had však povedal žene: Vôbec nezomriete; ale Boh vie, že v ten deň, keď budete z neho jesť, otvoria sa vám oči a budete ako Boh; budete vedieť, čo je dobro a čo zlo. Keď žena videla, že by bolo dobre jesť zo stromu, že je pre oči zvodný a lákavý na zmúdrenie, vzala z neho ovocie a jedla; potom dala aj svojmu mužovi, ktorý bol s ňou; aj on jedol. Vtedy sa obidvom otvorili oči a spoznali, že sú nahí.

Pravdivo svedčí apoštol: Ako skrze neposlušnosť jedného človeka mnohí sa stali hriešnymi, tak aj skrze poslušnosť jedného človeka mnohí budú ospravedlnení (R 5,19).

Pieseň: ES 105; 2

Mel: Pane, tisíckrát vítam Ťa

Uzdrav moju dušu, Pane, hriechom ťažko ranenú, očakávam zľutovanie, uľav srdcu biednemu; že som zhrešil, uznávam, viny svoje vyznávam, verím, Lekár môj láskavý, Tvoja milosť ma uzdraví.

Hriechom stráca človek spoločenstvo s Bohom

Text: 1M 3,17nn

Hospodin riekol Adamovi: pretože si poslušol hlas svojej ženy a jedol si zo stromu, čo som ti zakázal: nebudeš jesť z neho! Pre teba pôda bude prekliata, v pote tvári budeš jesť

chlieb, kým sa nevrátiš do zeme, lebo z nej si vzatý, pretože si prach a do prachu sa navrátiš. Poslal ho Hospodin Boh von zo záhrady Éden. Osadil cherubov s blýskavým plamenným mečom, aby strážili cestu k stromu života.

Potešujúca je zvesť apoštolovho evanjelia: Odmena za hriech je smrť, ale Božím darom milosti je večný život v Kristu Ježiši, Pánovi našom (R 6,23).

Pieseň: ES 333; 3

Mel: Srdce čisté stvor mi, Pane

Nezavrhuje ma od seba, hoc by som to zaslúžil, najmilší môj Otče z neba, veď ma Ježiš vykúpil, i za mňa sa obetoval, milosť svoju mi daroval, človeku stratenému.

Potopa upozorňuje na veľkosť Božieho hnevu

Text: 1M 6,11 nn

Zem bola porušená v Božích očiach; na zemi bolo plno násilia. Vtedy riekol Boh Nóachovi: urob si koráb, do ktorého vovedieš po páre zo všetkých živočíchov. Vojdeš do neho ty a s tebou tvoji synovia, tvoja žena a ženy tvojich synov. Lebo uvediem potopu vôd na zem. Potom zavrel Hospodin za ním dvere (na korábe). Koráb plával na hladine vôd. Vody pokryli všetky vysoké vrchy pod celým nebom. Pomrelo všetko, čo malo dych života v nozdrách. Zostal iba Nóach a čo bolo s ním v korábe. Keď, vyschli vody na zemi, vyšiel Nóach a s ním jeho synovia, žena a ženy jeho synov a všetky živočíchov z korábu. Nóach postavil oltár Hospodinu a obetoval spaľované obete na oltári.

S apoštolom sme uverili a vyznávame: Ním zmieril so sebou všetko, aj čo je na zemi, aj čo je v nebesiach, a priniesol pokoj v krvi Jeho kríža (Kol 1 ,20).

Pieseň: ES 97; 2

Mel: Láska svätá, počuj ma

Spasiteľ môj, zachráň ma, človeka hriešneho, len v Tebe každý deň mám Záchrancu živého; chcem Ťa verne nasledovať, s Tebou aj v kríži vytrvať, takto Ťa, takto Ťa, takto Ťa oslavovať, vždy milovať. Ach, príď, môj Ježiši, pozdvihni ma, zo všetkých ťažkostí a obživ ma zomdleného!

Boh si vyhliadol Baránka

Text: 1 M 22,1-2.6-8.13

Boh skúšal Abraháma a riekol: Vezmi svojho jediného syna Izáka, ktorého miluješ a obetuj ho ako spaľovanú obeť na vrchu, o ktorom ti poviem. Abrahám vzal drevo, naložil ho na syna Izáka, sám však vzal oheň a meč a šli vedno obaja. Izák oslovil otca Abraháma: Hľa, tu je oheň i drevo, kde je však baránok na spaľovanú obeť? Nato povedal Abrahám: Boh si vyhliadne baránka na obeť, syn môj. Abrahám pozdvihol oči a zbadal, že v húšti je baránok, zachytený za rohy. Vzal baránka a namiesto svojho syna obetoval ho ako spaľovanú obeť.

A v evanjeliu podľa Jána čítame: (Ján Krstiteľ zahľadel sa na Ježiša, ktorý tade prechádzal, a povedal: Ajhľa, Baránok Boží ! (J 1 ,36).

Pieseň: ES 110; 1

Pred Tebou sa skláňame, Baránok Boží nevinný, a chválu Ti vzdávame, ó Spasiteľ náš jediný; Ty si mocne zvíťazil, smrť si navždy porazil; Buď Ti večná chvála, ó Pane Ježiši!

Krv Baránka zachraňuje
Text: 2M 12,1-13

V Egyptskej krajine riekol Hospodin Mojžišovi a Áronovi: Povedzte ľudu Izraela: Vezmite baránka bez chyby a zabite ho večer na začiatku prvého mesiaca roku. Nech vezmú z jeho krvi a natrú obe dveraje a vrch dverí v tých domoch, v ktorých budú jesť. Krv bude znamením na domoch. Keď uvidím krv, prejdem popri vás a nestihne vás zhubná rana, keď budem biť Egyptskú krajinu.

Apoštol Ján hovorí: Krv Ježiša, Jeho Syna, očisťuje nás od každého hriechu (1J 1,7b).

Pieseň: ES 104; 1,2

Ó krv drahá, sláva naša, ktorú vylial Pán Ježiš, keď za viny hriešnikov pribili Ho na kríž.

Skrop ma svojou / krvou svätou, / a v ranách daj spočinúť, / keď ma hryzie svedomie, / nedaj mi zahynúť.

Boh sa hnevá na nedôveru voči Jeho vedeniu
Text: 4M 21,4-8

Potom sa Izraelci pobrali od vrchu Hór cestou k Červenému moru. Cestou ľud zmalomyselneľ a hovoril proti Bohu a proti Mojžišovi. I poslal Hospodin na tento ľud ohnivé hady a tie štípali ľud a mnoho ľudu z Izraela pomrelo. Vtedy prišiel ľud k Mojžišovi a hovoril: Zhrešili sme, lebo sme hovorili proti Hospodinu a proti tebe. Pomodli sa Hospodinu, aby vzdialil od nás hady. A tak sa Mojžiš pomodlil za ľud. I riekol Hospodin Mojžišovi: Zhotov si medeného hada a vylož ho na stĺp a ak sa na neho pozrie ktokoľvek uštipnutý, ostane nažive.

Evanjelista Ján píše: Ako Mojžiš povýšil hada na púšti, tak musí byť povýšený aj Syn človeka, aby každý veriaci mal v Ňom večný život. Lebo tak Boh miloval svet, že svojho jednorodného Syna dal, aby ne zahynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho (J3,14-16).

Pieseň: ES 114; 1

Tam na kríži moja spása, moja láska, moja česť, každá márna žiadosť vzdial sa, i to, v čom stálosti niet. Pokušenia plný svet do hriechu by ma chcel zviest'; ten na kríži moja spása, k Nemu stále utiekam sa.

Úklady a zrada spôsobujú bolesť
Text: Ž 41,6nn, Jer 20,10nn

Slovo žalmistu: Moji nepriatelia zle hovoria o mne: Kedy už zomrie a jeho meno zanikne? Všetci, ktorí ma nenávidia, spolu si šepocú proti mne, zmýšľajú zle o mne. Aj blízky priateľ môj, ktorému som dôveroval, ktorý jedával môj chlieb, pozdvihol päťu proti mne. Slovo proroka: počul som šepot mnohých: Hrôza zo všetkých strán! Udajte ho! Udajme ho! Lež

Hospodin je so mnou ako mocný hrdina, preto sa potknú moji prenasledovatelia a nič nezmôžu.

Evanjelista Matúš svedčí: Odvtedy hľadal (Judáš) vhodnú príležitosť, aby Ho zradil. (Mt 26,16).

Pieseň: ES 486; 2

Mel: Čo môj Boh chce

Nech proti mne ľstivo, silne diabol, svet sa oborí, môj Boh a Pán najlepšie sám nepriateľov pokorí. Keď mám Teba blízko seba, milosť Ducha Svätého, nebojím sa, nedesím sa smrti ni diabla zlého.

Spasiteľ znesie potupu

Text: Iz 50,6-9a

Telo som nastavil tým, ktorí ma bili, a líca tým, ktorí mi trhali bradu; tvár som si nekryl pred potupou a slinou. Ale Hospodin, Pán, mi je na pomoci, preto som nevyšiel na posmech; preto som si zatvrdil tvár ako kremeň a vedel som, že nebudem zahanbený. Blízko je ten, čo mi priznáva právo; kto sa odváži prieť sa so mnou? Spolu sa postavme: Kto je mojím žalobcom, nech pristúpi ku mne! Ajhľa, Hospodin, Pán, mi je na pomoci, kto ma odsúdi?

U Matúša čítame: Keď žalovali na Neho, nič neodpovedal (Mt 27,12).

Pieseň: ES 526; 1

Mel: Kto len na Boha sa spolieha

Pokorne, tíško, milá duša znášaj ťažký kríž, bolesti, pamätaj, že to Boh dopúšťa, dá však i pomoc z výsosti! Preto, nech sa, čo chce deje, len v Bohu skladaj nádeje.

Kristus bude trpieť za nás, ale Boh ho neopustí

Text: Iz 53,1-5

Kto uverí našej zvesti a na kom bol vyjavený zásah Hospodinov? Vyrástol pred nami ako výhonok a ako koreň z vyprahlej zeme. Nemal postavy ani dôstojnosti, aby sme ho obdivovali, ani výzor, aby sme po ňom túžili. Opovrhnutý bol a opustený ľuďmi, muž bolesti, ktorý poznal nemoci ako niekto, pred kým si ľudia skrývajú tvár, opovrhnutý bol, a nevážili sme si ho. Ale on niesol naše nemoci, vzal na seba naše bolesti. My sme sa nazdali, že je zasiahnutý, Bohom bitý a strápený. Ale on bol prebodnutý pre naše priestupky, zmučený pre naše nepravosti. On znášal trest za náš pokoj, jeho jazvami sa nám dostalo uzdravenia.

Apoštol Peter hovorí: Na vlastnom tele vyniesol naše hriechy na drevo; Jeho krvavé rany vás uzdravili (1Pt 2,24).

Pieseň: ES 491; 1

Na Krista svoje hriechy som zložil už cele, veď On, Baránok tichý, ich niesol na tele. Môj hriech a moju vinu skryl On do svojich rán: Bez Neho duše hynú, ja však v Ňom spásu mám, ja však v Ňom spásu mám.

Pre naše poblúdenie, musel On trpieť ako zločinec

Text: Iz 53,6-10

My všetci sme blúdili ako ovce, všetci sme chodili vlastnou cestou. Hospodin spôsobil, aby ho zasiahla neprávosť všetkých nás. Strápený pokorne trpel a neotvoril ústa ako baránok vedený na zabitie a neotvoril ústa ako ovca, ktorá umíknje pred svojimi strihačmi. Väzením a súdom bol odstránený, ale kto sa stará o jeho údel? Lebo bol vyťatý z krajiny živých, pre vinu svojho ľudu bol zbitý. Dali mu hrob s bezbožníkmi a so zločincami, keď zomrel, hoci nespáchal násilie a nebolo ľsti v jeho ústach.

Ale Hospodinu sa zaľúbilo raniť ho nemocou. Ak položil život v obeť za vinu, mal by vidieť potomstvo a dlho žiť, skrze neho zdaríť sa má, čo chce Hospodin.

V 1Pt 2,22-23 je napísané: On nikdy hriechu neučinil, ani ľsti nebolo v Jeho ústach; keď Mu zlorečili, nezlorečil; keď trpel, nehrozil, ale porúčal Tomu, ktorý spravodlivo súdi.

Pieseň: ES 94; 1

Kriste, muž bolesti, až na smrť utýraný, som Tvojej milosti vždy vďakou zaviazaný za všetky tie rany, za bolesť nesmiernu, ktorou si zaplatil tú najvyššiu cenu.

Duch Boží umožňuje pochopiť Kristovu smrť

Text: Zach 12,10-11

Vylejem na dom Dávidov a na obyvateľov Jeruzalema ducha milosti a snažných prosieb. I pohliadnu na mňa, ktorého prebodli. Budú nad ním nariekať, ako sa narieka nad jedináčikom, a budú nad ním trpko žialiť, ako sa žiali nad prvorodeným. V ten deň bude veľké nariekanie v Jeruzaleme.

Pán Ježiš hovorí: Dcéry jeruzalemské, nenariekajte nado mnou. Ale nariekajte radšej nad sebou a nad svojimi dieťkami! (Lk 23, 28)

Pieseň: ES 120; 3

Mel: Ach, ja biedny, úbohý hriešnik

Ach Bože, keď takto pozerá duch môj na tie hrozné rany, hlboký žiaľ mi srdce zvierá, že človek si nebies brány zavrel tak, že jeho vina žiadala smrť Tvojho Syna.

Bratia a sestry! Počuli sme svedectvá a predpovede Starej zmluvy a porovnali ich s novozmluvnými svedectvami. Teraz si vypočujeme niekoľko správ z evanjelií o príprave Ježišovej cesty na kríž.

Ježiš predpovedá svoje utrpenie, smrť a vzkriesenie

Text: Mt 16,21 nn Mk 8,31 nn Lk 9,22nn

Ježiš začal svojim učeníkom poukazovať, že musí ísť do Jeruzalema a že musí mnoho trpieť od starších a veľkňazov i zákonníkov a že musí byť zabitý a v tretí deň vstať z

mŕtvych. Vtedy Ho Peter pojal stranou a začal Ho odhovárať: Nech Ti je Boh milostivý, Pane! To sa Ti nesmie stať! On sa však obrátil a riekol Petrovi: Choď za mňa, satan, na pohoršenie si mi, pretože nemyslíš na veci Božie, ale na ľudské. A učeníkom riekol: Kto chce prísť za mnou, nech zaprie seba samého, berie svoj kríž na seba deň po deň a tak ma nasleduje. Lebo kto by si chcel zachrániť život, stratí ho; ale kto by stratil život pre mňa a pre evanjelium, nájde ho a zachráni. Veď čo prospeje človeku, keby získal aj celý svet, ale samého seba by stratil alebo by si uškodil? A akú náhradu dá človek za svoj život?

Pieseň: ES 544; 2

Mel: Srdce čisté stvor mi, Pane

Hoc by som svet celý získal, všetky jeho poklady, duši pritom uškodiť mal, ktože mi to nahradí? Bohatstvo a svetská sláva milosť a spásu nedáva, na cestu k nej nevedie.

Kaifáš nechtiac predpovedá, že Ježiš zomrie za nás

Text: J 11,45-56

Keď Ježiš vzkriesil Lazara, mnohí zo Židov prišli k Márii a videli, čo učinil, uverili v Neho. Ale niektorí z nich odišli k farizejom a rozpovedali im, čo Ježiš urobil. Preto veľkňazi a farizeji zvolali radu a vraveli: Čo robiť? Lebo ten človek činí mnohé znamenia. Ak Ho necháme tak, všetci uveria v Neho, prídu Rímania a zaujmú nám aj krajinu, aj národ. Ale jeden z nich, Kaifáš, ktorý bol toho roku veľkňazom, im povedal: Vy nič neviete, ani neuvážite, že lepšie bude pre vás, keď jeden človek umrie za ľud a nezahynie celý národ. To však nepovedal sám od seba, ale - ako veľkňaz toho roku - prorokoval, že Ježiš má umrieť za národ, a nielen za národ, ale aj aby zhromaždil rozptýlené dietky Božie. Od toho dňa boli rozhodnutí, že Ho zabijú. Preto Ježiš nechodil už verejne medzi Židmi, ale odišiel odtiaľ do kraja blízko púšte, do mesta menom Efraim, a pobudol tam s učeníkmi. A bola blízko židovská Veľká noc, a mnohí z krajiny šli pred Veľkou nocou do Jeruzalema očistiť sa. Hľadali Ježiša a stojac v chráme, zhovárali sa: Čo myslíte? Že by, ozaj, neprišiel na slávnosti?

Pieseň: ES 460; 1

Kde si, môj milý Ježiši Kriste, a kde Ťa hľadať mám, na ktorom mieste? Zaskvej sa v temnote veď si jasný, bez Teba žiť nechcem, veď si krásny.

Ježiš prijíma pomazanie Márie ako prípravu na pohreb

Text: J 11,57 Mt 26,6-16 Mk 14,3-9 J 12,1-8

Ale veľkňazi a farizeji vydali rozkaz: Keď sa niekto dozvie, kde je, nech to oznámi, aby Ho zlapali.

Šesť dní pred Veľkou nocou prišiel Ježiš do Betánie, kde býval Lazar, ktorého bol vzkriesil z mŕtvych. Pripravili Mu teda pohostenie a Marta posluhovala. Lazar bol medzi tými, čo stolovali s Ním. Tu Mária vzala funt pravej, veľmi drahej nardovej masti, pomazala Ježišovi nohy a poutierala Mu ich svojimi vlasmi. Niektorí učeníci sa namrzeli a povedali si medzi sebou: Načo je táto strata? Veď mohlo sa toto draho predať a dať chudobným! I dohovárali jej. Keď to spozoroval Ježiš, riekol im: Čo zarmucujete túto ženu? Veď mi preukázala dobrý skutok; lebo chudobných vždy máte so sebou, ale mňa nebudete mať

vždy. Ona totiž, keď mi túto masť vyliala na telo, vopred pomazala mi telo na pohreb. Veru, hovorím vám: Kdekoľvek po šírom svete sa bude kázať toto evanjelium, na jej pamiatku bude sa hovoriť aj o tom, čo urobila.

Pieseň: ES 454; 1,2,6

Mel: Dobrý boj som na svete

Ježiši, keď sa Tvoja milosť mi zjavila. akože duša moja by Ťa opustila a šla radšej za klamnou telesnou žiadosťou, ako za zaslúbenou nebeskou radosťou?

Však Ty si ten jediný, / kto na mňa pamätal, / opustili ma iní, / Ty si sa ma zastal, / aj hriechom raneného, / ktorý zahynúť mal. / Ako by som z celého / srdca neďakoval?

Ani život, trápenie, / čo človeka mučí, / sláva, hanba, môj Pane, / nič nás nerozlúči; / preto na Tebe staviam / duše hrad bezpečný, / v Tebe základ spásy mám, / v Tebe život večný.

Kázeň Božieho slova

Pieseň: ES 448; 1

Chcem Ťa milovať, moja sila, chcem Ťa milovať, moja česť! Nech zdroj každého môjho diela a myšlienok len v Tebe je; chcem Ťa milovať oddane, Ježiši Kriste, môj Pane.

(Oznamy, modlitba)

Áronovské požehnanie

Pieseň: ES 448; 6

Chcem Ťa milovať, moja radosť, Ty Darca môjho spasenia! Chcem Ťa milovať celý život. v dňoch pohody aj súženia; i keď sa smrť raz priblíži, chcem Ťa milovať, Ježiši!